

NISSEDAL KOMMUNE
Treungvegen 398
3855 TREUNGEN

Dykkar ref.:	Vår ref.:	Dato:
	Sak/dok.: 10/03058-102	01.08.2024
	Ark.: 326.12	

Vedtak i namnesak 2024/47 – Høgfjell i Nissedal kommune

Statens kartverk har i dag gjort vedtak om skrivemåten av fylgjande stadnamn i Nissedal kommune:

- **Høgfjell**

Vedtaket er gjort med heimel i § 7 tredje ledd i lov om stadnamn.

Bakgrunn

Namnesaka vart teken opp av Språkrådet i samband med sak som gjeld eit verneområde i Nissedal kommune, jf. brev av 04.01.2024. Namnesaka vart reist for å fastsetja rett skrivemåte for offentleg bruk.

Rettsleg grunnlag

Når ein skal fastsetja skrivemåten av eit stadnamn for offentleg bruk, er hovudregelen at ein skal ta utgangspunkt i den nedervde lokale uttalen av namnet. Skrivemåten skal fylgja gjeldande rettskrivingsprinsipp i norsk, jf. § 4 fyrste ledd i lova. Skrivemåten skal vera praktisk og ikkje skyggja for meningsinnhaldet i namnet, jf. § 1 fyrste ledd.

I *utfyllande reglar om skrivemåten av norske stadnamn* er det meir detaljerte reglar om korleis stadnamn skal normerast.

I tillegg må det takast omsyn til normeringspraksisen i området og skrifttradisjonen for namnet saka gjeld, og kva som er registrert i Sentralt stadnamnregister (SSR) frå før. Lokale ynske frå dei som har uttalerett skal òg spela inn.

Uttale og skrifttradisjon

Heradsregisteret (1977) har uttaleforma *høg`fjell* (streken over ø-en viser til ein uttale med lang ø, som er vanlegare å vise med ø: i lydskrift, altså *hø:g`fjell*).

Vi finn skrivemåten *Høgefjell* på økonomisk kartverk frå 1980, *Høgfjell* på gradteigskart frå 1950, 1956 og 1963, og på Norge 1:50 000 frå 1953 og 1966, og *Høgfjellet* på Norge 1:50 000 frå 1983, 1993, 2002, 2012, og i dag.

Høyringsvar og tilråding

Kartverket sendte saka til høyring og kunngjering i Nissedal kommune i brev datert 14.02.2024, i tråd med § 8 i lova. I brev datert 29.05.2024 har kommunen sendt dei lokale høyringsvara til Språkrådet. Kommunen har motteke høyringsfråsegner frå Nissedal Historielag og Nissedal mållag.

Nissedal historielag skriv: «Navnevalget er blitt diskutert i Nissedal Historielag, og gamle kart er også blitt sjekket. Konklusjonen herfra er at det korrekte navnet er: HØGFJELL.»

Nissedal mållag drøftar dei ulike skrivemåtealternativa i saka. Dei meiner at skrivemåten *Høgfjellet* ikkje er ei sannsynleg namneform, fordi «[i] dei fleste toledda namna på fjell i Nissedal, der det andre leddet er fjell, vil denne forma som oftast vere ubunden eller ubestemt. Det andre leddet vil då vere den ubundne forma *fjell* og ikkje den bundne forma *fjellet*», og viser til ei rekke eksemplar på namn med sisteleddet *-fjell* i ubunden form. Når det gjeld bruken av binde-*e* skriv mållaget at «[i] høve til andre namn ser me at folk utanbygds frå har hatt ein tendens til å leggje inn ein *e* som bindeledd i tostava namn, t.d. i namneformene Høgefoss, Tjønnefoss og Valefjell, der bygdemålsformene er Høgfoss, Tjønnefoss og Valfjell. Fleire døme kunne nemnast.»

Mållaget konkluderer: «[...] både Høgefjell og Høgfjell vil kunne forsvarast som framtidig namneform, men [...] Høgfjell er den mest bruka forma om me fylgjer gamal, lokal tradisjon med å gje namn i naturen.»

Nissedal kommune ønsker skrivemåten *Høgfjell*.

Språkrådet tilrår skrivemåten *Høgfjell* i brev datert 20.06.2024, på bakgrunn av uttaleopplysninga i Heradsregisteret og det som står i høyringsfråsegnene. Språkrådet viser til punkt 2 og 6 i *Utfyllande reglar om skrivemåten av norske stadnamn*. Punkt 2 seier: «Bruken av grammatisk kjønn, eintals- eller fleirtalsform, bunden eller ubunden form skal som hovudregel rette seg etter den nedervde lokale uttalen», og punkt 6 seier mellom anna: «Ein bør nytte den samansetjingsmåten som samsvarar med dialektuttalen».

Kartverket si vurdering

Hovudregelen i lov om stadnamn, § 4 første ledd, seier: «Dersom ikkje anna er fastsett i denne lova, skal det ved fastsetjing av skrivemåten av stadnamn takast utgangspunkt i den nedervde lokale uttalen». Som Språkrådet skriv presiserast det i punkt 2 og punkt 6 i *Utfyllande reglar om skrivemåten av norske stadnamn* at bruken av eintals- eller fleirtalsform og bunden eller ubunden form som hovudregel skal rette seg etter den nedervde lokale uttalen, og samansetjingsmåten bør samsvare med dialektuttalen. Heradsregisteret viser ein uttale utan binde-*e* og med ubunden form av sisteleddet, *-fjell*, og opplysningane frå Nissedal mållag stadfestar at ein skrivemåte i tråd med denne uttalen er i samsvar med den lokale namnelagingstradisjonen.

I samsvar med lov om stadnamn § 4 første ledd, dei utfyllande reglane punkt 2 og 6, dei samstemte ønska i høyringsfråsegnene, og tilrådinga frå Språkrådet, fastset Kartverket skrivemåten **Høgfjell**.

Kunngjering

Kommunen skal syta for at vedtaket vert gjort kjent for dei partane i kommunen som har klagerett etter § 12 fyrste ledd i lova, og som ikkje er adressatar i dette brevet. Jf. § 9 i forskrift om stadnamn. Kommunen bes også om å informere innbygarane i kommunen, t.d. med notis i ei lokalavis og på nettsidene sine.

Bruken av vedtekne skrivemåtar

Me vil minna om reglane i stadnamnlova om plikt til å bruka vedtekne skrivemåtar, jf. § 11, særskilt fyrste setning, som har denne ordlyden: «Når skrivemåten av eit stadnamn er fastsett etter denne lova og ført inn i stadnamnregisteret, skal han brukast av eige tiltak av dei som er nemnde i § 1 tredje ledd». Det vil seia organ for stat, fylkeskommune og kommune og selskap som det offentlege eig fullt ut.

Me presiserer at lov om stadnamn regulerer *offentleg* bruk av stadnamn. Privatpersonar og bedrifter som ikkje er heileigde av det offentlege, er difor ikkje pålagde å fylgja vedtekne skrivemåtar.

Når det same namnet er brukt om ulike namneobjekt på same staden, skal skrivemåten i primærfunksjonen som hovudregel vera retningsgjevande for skrivemåten i dei andre funksjonane. Dersom dette vedtaket vert ståande utan at det vert påklaga, legg me difor til grunn at kommunen vedtek same skrivemåten i ev. adressenamn og adressetilleggsnamn der namnet vert nytta.

Når det er gjort vedtak om adressenamn, adressetilleggsnamn og krinsnamn (grunn-, val-, skulekrins og kyrkjesokn), skal den vedtekne skrivemåten leggjast inn i matrikkelen, og adressenamn i SSR verta oppdaterte frå matrikkelen. Vedtak om adressenamn skal framleis sendast til m.a. Kartverket, jf. § 9 fjerde ledd i forskrift om stadnamn.

Kartverket fører den vedtekne skrivemåten av bruksnamn i SSR, og skrivemåten vert henta inn i matrikkelen derifrå.

Klage

Vedtaket om skrivemåten kan etter § 12 i lov om stadnamn påklagast av dei som etter § 6 bokstav a til c har rett til å ta opp saker om skrivemåten av stadnamn. Klagefristen er tre veker frå meldinga om vedtaket er komen fram til mottakaren, jf. § 9 i forskrift om stadnamn. Dersom meldinga skjer med offentleg kunngjering, tek klagefristen til frå den dagen vedtaket vert kunngjort fyrste gongen. Dei som har klagerett, har rett til å sjå saksdokumenta, som er arkiverte hjå vedtaksorganet. Det er høve til å søkja om utsett iverksetjing av vedtaket til klagefristen er ute eller klaga er avgjort.

Ei eventuell klage skal sendast til Kartverket med kopi til kommunen. Klaga skal grunngjevast, og grunngjevinga må omtala alle namn eller namneledd klaga gjeld.

Når ein tek opp ei klagesak, gjeld dei same sakshandsamingsreglane som for namnesaker elles. Dersom vedtaket vert oppretthalde, sender Kartverket saka vidare til Klagenemnda for stadnamnsaker, som er oppnemnd av Kulturdepartementet.

Venleg helsing

Helge Dønvold
seksjonsleiar

Christian Mathiesen
saksbehandlar stadnamn

Dokumentet vert sendt utan underskrift. Det er godkjent i samsvar med interne rutinar.

Lenkjer: [Lov om stadnamn](#)
[Forskrift om stadnamn](#)
[Utfyllande reglar om skrivemåten av norske stadnamn](#)

Vedlegg: Tilråding frå Språkrådet

Kopi til: Språkrådet
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark